

Мету нашого дослідження становило визначення видової належності гельмінту, вивчення особливостей клінічного перебігу інвазії, розроблення ефективних методів діагностики захворювання та заходів боротьби з дирофіляріозом.

Роботу виконували на базі ветеринарної клініки „Шанс” м Черкаси. З метою вивчення розповсюдження дирофіляріозу собак у місті та прилеглих до нього селищ вивчали шляхом аналізу звітів ветеринарної клініки за 2014–2016 роки та за 2 місяці 2017 року.

Для діагностики дирофіляріозу використовували пряму мікроскопію незабарвленого мазка крові типу „товста крапля”, а також центрифугування гепаринізованого зразка крові протягом 15 хвилин при 3000 об/хв.

На протязі 2014–2016 рр. було обстежено 421 домашню собаку з м. Черкаси та прилеглих до нього селищ. Із обстежених 421 собаки 130 голів були уражені дирофіляріями. 9 голів тварин були уражені віком від 1 до 3 років, 51 тварина – від 4 до 6 років і 70 собак віком старше 6 років. Порівнюючи дані обстежень домашніх собак, хворих на дирофіляріоз, можна відмітити, що самці більш сприйнятливі до ураження дирофіляріями, ніж самки. Порівнюючи дані обстежень домашніх собак по рокам ми встановили, що у 2014 році з 123 домашніх собак 30 тварин були уражені дирофіляріями. В 2015 році було обстежено 111 домашніх собак і з них хворими на дирофіляріоз виявились 38 тварин, а при обстеженні в 2016 році 134 домашніх тварин дирофілярії виявили вже у 45 тварин. За 2 місяців 2017 року з 53 обстежених тварин личинки дирофілярій виявили у 17 собак. При обстеженні собак, хворих на дирофіляріоз, відслідковувалася і породна сприйнятливість до збудників. Найчастіше на дирофіляріоз хворіють собаки віком від 3-х років, більшість з них самці, а також найбільш сприйнятливі до збудників собаки короткошерстих порід (ротвейлер, боксер). Проте дирофіляріоз поширений також і серед тварин довгошерстних порід (спаніель, пудель, кавказька вівчарка, середньоазіатська вівчарка).

Таким чином у місті Черкаси та прилеглих до нього селищ в останні роки зберігається стійка тенденція до збільшення екстенсивності дирофіляріозної інвазії серед домашніх собак. Частіше дирофіляріоз собак реєструється у тварин віком старше 4 років і переважна більшість у самці.

УДК 619:616.995.42:636.7(477.64)

НИЗЬКОКЛОН Р.І., магістрант
Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
antipov_anatolii@ukr.net

ПОШИРЕННЯ ДЕМОДЕКОЗУ СОБАК

Демодекоз – це широко розповсюджена хвороба тварин, що спричиняється кліщами роду *Demodex* і характеризується локальним або генералізованим дерматитом, схудненням, виснаженням та загибеллю хворих тварин.

Демодекоз перебігає в лускатій, пустульозній, генералізованій та ускладненій формах. Найчастіше демодекозні ураження локалізуються в місцях, де шкіра еластичніша, більше складок і, відповідно, більша вогкість шкіри. Частіше вражаються голова, груди тварини. При демодекозі різко виражена індивідуальна схильність тварини до хвороби. Вона пов'язана, перш за все, з порушенням фізіології волосяного фолікула, яке спостерігається при випадінні волосу або відставанні стінок волосяного фолікула від кореня волосу.

Метою наших досліджень було вивчити поширення, сезонну та породну динаміку захворюваності, а також встановити особливості клінічного перебігу хвороби.

Дослідження проводили на базі Шаргородської державної районної лікарні ветеринарної медицини Вінницької області. Об'єкт дослідження: собаки, хворі на демодекоз. Матеріали дослідження: глибокі зіскрібки з уражених ділянок шкіри, вміст папул та пустул, волосся з волосяними фолікулами. Використовували загальні клінічні, паразитологічні, лабораторні методи дос-

ліджень. Епізоотичну ситуацію оцінювали шляхом узагальнення матеріалів за формами статистичної звітності районної державної лікарні ветеринарної медицини та результатів власних досліджень. Проаналізували захворюваність собак на демодекоз залежно від сезону року, віку та породи тварин. Обстеження хворих собак здійснювали загальноприйнятими методами: клінічними (збір анамнезу, клінічний огляд). Зміни шкіри тварин оцінювали візуально та пальпаторно. Враховували породу та вік тварини, локалізацію і площу ураження, характер змін шкіри, наявність та вираженість свербіжу, а також дані щодо часу виникнення і характеру перебігу хвороби. Остаточний діагноз ставили в разі виявлення кліщів роду *Demodex* при мікроскопічному дослідженні зіскрібків шкіри (метод компресорного дослідження глибоких зіскрібків шкіри з 5 % розчином гідроксиду натрію).

За період з вересня 2014 р. по лютий 2017 р. було обстежено 311 собак 23 порід з патологією шкірних покривів, демодекоз виявили у 59 (18,97 %) випадках. Відмічено виражену сезонність захворювання: взимку – 38 %, весною – 33 %, влітку – 16 %, восени – 13 %. Найбільш схильними до демодекозної інвазії виявилися чистопородні собаки (78 %) у віці від 3 місяців до 3 років. При цьому мала місце неоднакова схильність до цього захворювання собак різних порід.

Встановили, що до демодекозу найбільш сприйнятливі собаки наступних порід: ротвейлер, німецька вівчарка – від 23,2 до 34,7 %; менш сприйнятливі до збудника демодекозу породи: московська сторожова, середньоазіатська вівчарка – від 9,7 до 22,8 %; найменша ураженість збудником спостерігається у: пекінес, чау-чау, боксер – від 0,5 до 10 %.

Хвороба частіше реєстрували у собак короткошерстних порід – 60 %, рідше у довгошерстних – 40 %. Із 124 випадків демодекозу собак папульозну форму спостерігали у 7 % тварин, ускладнену – 38 %, генералізовану – 42 %, лускату – 13 %.

Таким чином демодекозна інвазія собак, у зоні обслуговування Шаргородської державної районної ветеринарної лікарні реєструється у 18,97 % тварин з хворобами шкіри. Встановлена виражена сезонність хвороби, яка в основному проявляється в зимово-весняний період – 71 % випадків. Основною формою прояву демодекозу є генералізована – її реєстрували у 42 % собак. У короткошерстних собак хворобу реєстрували частіше – 60 %, порівняно з тваринами довгошерстних порід. Частіше демодекоз реєстрували у чистопородних собак (80 %) в віці від 3 місяців до 3 років.

УДК 619.616.955.121.636

ДАНИЛЬЧУК Д.М., магістрант
Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
antipov_anatolii@ukr.net

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИГЕЛЬМІНТИКІВ ЗА ДИПЛІДІОЗУ СОБАК

У зв'язку із зростанням чисельності м'ясоїдних тварин у великих містах, поширюється небезпека розповсюдження багатьох інфекційних та інвазійних захворювань. Паразитарні хвороби тварин і, зокрема, гельмінтози досить часто реєструються в Україні. З великого їх переліку диплідіозна інвазія собак посідає одне з провідних місць. Тому підбір найбільш оптимальних засобів боротьби з цією інвазією є актуальним.

В останні роки питанням пошуку та розробки ефективних засобів боротьби з гельмінтозами собак присвячена значна кількість робіт вітчизняних та зарубіжних авторів. Проте, практично всі ці роботи стосуються пошуку засобів широкого спектру дії. Як відомо, більшість досліджень проводилися при ураженні тварин одночасно кількома збудниками, які відносяться до різних видів, класів і типів. В зв'язку з цим, практично всі рекомендації останніх 10–15 років присвячені мікстинвазіям м'ясоїдних тварин, а роботи, які стосуються моноінвазій собак, відсутні.